

užíváním nebo zapověděným odbytem předmětů státního monopolu (§§ 309—322), po 2 létech při přestupcích naznačených v §§ 361, 362, 374—378, 387—389 a 461 tr. zák. důch., po 6 měsících při přestupcích proti předpisům o poplatném řízení pro dávku spotřební, při přestupcích o dopravě zboží (§§ 350, 353, 372 a 459), při přestupcích vyjmenovaných v §§ 463—465 tr. z. důch., při přestupcích proti předpisům loterním, proti předpisům poštovním (§§ 427, 428, 433 a 434 tr. z. důch.), proti předpisům o poplatcích silničních, mostných a převozních (§§ 436 a 437); promlčení jednoroční stanoveno ve všech ostatních případech, pro které není výslovně vytknuta doba delší nebo kratší (§ 482 tr. zák. důch.).

IX. Zkrácení důchodkové v užším smyslu zabírá ony přestupky, kterými připravena jest o přímou dávku státní pokladna neb ona osoba, které bylo propůjčeno právo vybírat dávky s výhodami státní pokladny. Mezi skrácení důchodkové počítají se též přestupky dovozních, průvozních a vývozních zákazů vydaných pro obchod mezi územím státním a cizozemím nebo mezi celním územím a místy z celního území vyňatými (§ 8).

X. Případy zkrácení důchodkového.

1. Porušení předpisů o označování drahých kovů k rozeznání jich čistého obsahu; dotyčná nařízení a tresty obsahuje puncovní zákon ze dne 19. srpna 1865 č. 75 ř. z.;

2. porušení předpisů o označování jiných předmětů spotřeby aneb užívání (§§ 405, 407 tr. zák. důch., zák. ze dne 6. září 1850 č. 345 ř. z. o spotřebním kolku z hracích karet, kalendářů a časopisů a zák. ze dne 15. dubna 1881 č. 43 ř. z. o kolku z hracích karet);

3. porušení předpisů zákona o kolcích a poplatcích ze dne 9. února 1850 č. 50 ř. z.;

4. porušení předpisů poštovních §§ 423—426 tr. zák. důch. a rozh. min. obch. ze dne 4. března 1885 č. 7784 [věst. pošt. a telegr. č. 22 z r. 1885];

5. porušení předpisů o poplatcích silničních, mostních a převozních (§§ 436, 437 tr. zák. důch., §§ 28—30 zák. ze dne 26. srpna 1891 č. 140 ř. z. o erárním mýtném silničním a převozním) a o svémocném otevření úřední závory (§ 465 tr. zák. důch.);

6. porušení předpisů o důchodku loterním (§§ 438—441 tr. zák. důch.) (Ostatně srv. dotyčné zvláštní články.)

Přestupky policejní viz Právo trestní policejní.

Přestupky poplatkové viz Poplatky.

Přestupky tiskové viz Tisk a právo tiskové.

Přestupky železničního řádu dopravního.

I. Představení obcí, organy bezpečnostní a vůbec politické úřady mají přísně bdíti nad zachováváním ustanovení II. odst. železničního řádu dopravního ze dne 16. listopadu 1851 č. 1. ř. z., účinně podporovati při tom zřízence železniční, provinilce podle okolností vzíti do vazby a je odevzdati ku potrestání příslušného soudu. Zřízenci železniční mají zatknouti a nejbližšímu politickému zástupci nebo soudnímu úřadu k dalšímu řízení odevzdati osoby provinivší se proti předpisům železničního řádu dopravního, kteréž napomenutí neuposlechly nebo spáchaly skutek rušící nebo ohrožující bezpečnost dopravy ve všech těch případech, kde není tu okamžitá pomoc policie (politických nebo soudních úřadů).

II. Ku výkonu tohoto policejního oboru působnosti propůjčeného úředníkům a zřízencům železničním, jakož i za účelem svědomitého plnění povinností svých vůbec bývají vzati do státní správy v přísahu úředníci a zřízení, jimž dle poměrů místních přísluší dohled nad drahou a příslušenstvím jejím a nad obecenstvem dráhy používajícím a to i na dráhách soukromých. Takto pod přísahu vzatí úředníci a zřízení železniční používají co do svých opatření úředních vůči obecenstvu i na drahách soukromých stejné zákonné ochrany jako všechny veřejné orgány.

III. Každá činnost nebo opomenutí co do ustanovení železničního řádu dopravního trestá se dle řádu tohoto a dle ustanovení všeobecného řádu trestního (§§ 101—103 želez. řádu dopravního); jednání a opomenutí příčící se ustanovením II. odst. želez. řádu doprav. a spadající pod ustanovení všeob. trestního zákona přináležejí ke kompetenci soudů; jednání a opomenutí však, jichž subsumovati nelze pod ustanovení všeob. trestního zákona, patří ku kompetenci úřadů politických (rozh. nejvyššího soudu ze dne 5. července 1870 č. 6171).

IV. Co do jednání a opomenutí příčících se ustanovením železničního řádu dopravního průchod mají tyto §§ všeob. trestního zákona: 68, 76, 81, 85, 86, 87, 88 a 89 (zločin veř. násilí), 172 a 175 (zločin krádeže), 279, 280 a 283 (přečiny a přestupky proti veřejnému řádu), 312, 314, 318 a 319 (přestupky proti veřejným ústavům a opatřením), 335, 336 a 337 (přečiny a přestupky proti bezpečnosti těla), 431, 432 a 433 (jiné přestupky poškozující nebo ohrožující tělesnou bezpečnost), 434 a 459 (přečiny a přestupky proti bezpečnosti vlastnictví) a 468 (přestupky zlomyslného poškozování cizího vlastnictví).

V. Rozhodnutí kasačního dvora: Krádež na předmětech ku dopravě sice určených, avšak ku dopravě neupotřebených není zločinem dle § 175 I. b) tr. zák. (rozh. ze dne 9. listopadu 1858 č. 12667). Poškození ohrad a plotů sloužících k ochraně tratí jeví se býti veřejným násilím spáchaným zlomyslným poškozením vlastnictví dráhy (rozh. ze dne 11. listopadu 1874 č. 9248). Poškození výstražných tabulí tresce se jakožto veřejné násilí, spáchané zlomyslným poškozením vlastnictví dráhy (rozh. ze dne 10. ledna 1883 č. 12648). Aby byl zřízenec železniční vzat do přísahy, není zákonnou náležitostí pro právní ochranu jeho dle § 68 tr. zák. Co do právní ochrany nerozhodnou je okolnost, zda zřízenec železniční překročil meze svého oprávnění (rozh. ze dne 16. února 1888 č. 1746.). Vytržení mezního kolu není veřejným násilím dle § 85 lit. c) trest. z., nýbrž toliko přestupkem zlomyslného poškozování cizího vlastnictví dle § 468 tr. z. (rozh. ze dne 11. ledna 1889 č. 12370).

Odporuje-li kdo skutkem nařízením hlídače u výkonu jeho služby, dopouští se zločinu naznačeného v § 81 zločinu veřejného násilí proti vrchnostenské osobě ve věcech úředních (rozh. ze dne 29. ledna 1889 č. 759). Rozlámání uzavřené závory zakládá zločin veřejného násilí, spáchaný zlomyslným poškozením vlastnictví dráhy (rozh. ze dne 21. února 1889 č. 15140). Opomenutí při pošinování ohrožující život nebo tělesnou bezpečnost zakládá přečin proti bezpečnosti života (rozh. ze dne 27. dubna 1889 č. 1955).

Vložení ruky na hlídače u výkonu jeho služby trestá se — nebyl-li hlídač tím omezen u vykonávání své služby — jakožto přestupek skutkové

urážky dle § 312 tr. zák. a nikoli jako zločin veřejného násilí dle § 81 tr. z. (rozh. ze dne 14. října 1889 č. 11306).

Násilné vložení ruky na železniční organ službu konající ve služebním šatu zakládá i tehdy zločin veřejného násilí, neodnáší-li se služební činnost dotyčného organu ku výkonu služby nebo k ochraně vlastnictví dráhy (rozh. ze dne 20. prosince 1889 č. 5553).

Ochrana § 68 al. 2. tr. zák. není závislou na tom, aby dotyčný zřízení železniční byl definitivně ustanoven a pod přísahu vzat. Spojovací vozů, který při pošinování vozů brání osobám přecházeti přes koleje, jedná ve vykonávání své služby (rozh. ze dne 1. března 1890 č. 12800).

Železničnímu zřízení přísluší právní ochrana vedle §§ 68 a 312 tr. z. bez ohledu na to, zdaž vzat jest v přísahu ve smyslu železničního řádu dopravního či-li nic. Zřízence dráhy, který provází osobu přestoupivší předpisy policie železniční ku zjištění totožnosti osoby k nejbližšímu úřadu obecnímu, pokládáti sluší za úřední osobu a přísluší mu i při tom ochrana zákona trestního (rozh. ze dne 15. ledna 1891 č. 9000). Co do krádeží na železnicích a jich příslušenství lze užiti § 175 I b) tr. z. tehdy, když trestná činnost může způsobiti přerušení dopravy. Zločinné odcizení kolejnice jakožto součásti dráhy trestati sluší tedy dle tohoto místa zákona (rozh. ze dne 8. února 1892 č. 15886). Neoprávněné vstoupení na trať železniční nepostačí ku použití § 431 tr. z.; činnost tu sluší trestati jen jako přestupek řádu dopravního od úřadu politického, jestliže není tu nebezpečnosti naznačené v § 335 tr. z. a vědomí této nebezpečnosti (rozh. ze dne 4. května 1892 č. 5271).

Přestupky živnostenské třídí se ve dvě kategorie: porušení řádu živnostenského, kterým vsáhá se v živnostenská práva třetích osob, a v takové porušení řádu živnostenského, kterým se sice přímo nepoškozuji práva třetích osob, které však jest přestupkem řádu živnostenského.

I. Podmět přestupku.

K zodpovídání mohou býti brány toliko osoby fysické; morálním (právníckým) osobám, provozujícím živnost, nelze uložiti peněžitých pokut, nýbrž může býti nastupováno pouze proti vlastním vinníkům (rozh. min. vnitra ze dne 29. ledna 1876 č. 18430). Mělo-li více osob účastenství v nějakém jednání trestném dle řádu živnostenského, dlužno každou z nich potrestati zvlášť, ježto po zákonu nelze uložiti trest solidárně (nař. min. vnitra ze dne 6. března 1878 č. 34 ř. z.). Pravidelně sluší stálé živnostníky trestati pokutami peněžitými, pomocníky a učně pak trestem vězení; proti živnostníkům mají místo tresty vězení jen za okolností přitěžujících a při insolvenci jich (§ 135 živ. ř.). Provozuje-li živnost zástupce nebo pachtěř, uložiti jest peněžitě tresty a vězení zástupci nebo pachtěři, peněžitě pokuty však se zárukou majitele živnosti; v každém případě musí býti vysloveno odstranění zástupce nebo pachtěře, v čemž zahrnuta jest též neschopnost provozovati nějakou živnost na vlastní nebo cizí účet (§ 139 živ. ř.). Spoluručení majitele živnosti neodnáší se na ten případ, kde dopustil se již bez toho majitel živnosti pro svou osobu — a to v první řadě — přestupku tím, že zřídil se neoprávněným způsobem zástupce (rozh. min. vnitra ze dne 28. října 1886 č. 17263).

II. Předmět přestupků.

1. Přestupky, jež odnášejí se ku provozování živnosti samé; sem patří přestupky, které spáchány jsou tím,